

LETEGR2: Μελετώντας την εκμάθηση και τη διδασκαλία της Ελληνικής σε διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης

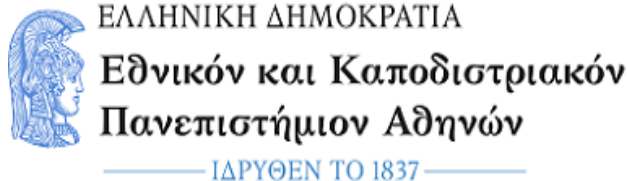
Μαρία Ανδριά

mandria@phil.uoa.gr

Το ερευνητικό πρόγραμμα LETEGR2

“Learning, Teaching and Learning to Teach in Greek as a Second/Foreign Language: Evidence from different learning contexts”

Διδασκαλείο
Νέας Ελληνικής Γλώσσας

Δομή παρουσίασης

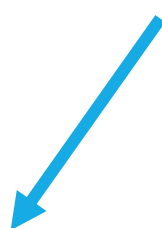
1. Γενικά στοιχεία LETEGR2- Επιμέρους Έρευνες
2. Στόχος του προγράμματος
3. Παρουσίαση Ερευνών 1 & 3: Μεθοδολογία
4. Παρουσίαση Έρευνας 2: Μεθοδολογία
5. Πιλοτική μελέτη και πρώτα αποτελέσματα
6. Συνεισφορά έρευνας

Ο ρόλος του περιβάλλοντος μάθησης (*learning context*)

(Collentine, 2009 · Collentine & Freed, 2004 · Pérez-Vidal, 2014)

Δεύτερη/ Ξένη Γλώσσα (Second vs Foreign Language) (Ellis, 1994)

LETEGR2

ΕΡΕΥΝΑ 1:

**ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ
ΤΑΞΗΣ ΣΕ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ
ΜΑΘΗΣΗΣ**

ΕΡΕΥΝΑ 2:

**ΓΛΩΣΣΙΚΑ,
ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ
ΟΦΕΛΗ ΣΕ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ
ΜΑΘΗΣΗΣ: Ο ΡΟΛΟΣ
ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ
ΔΙΑΦΟΡΩΝ**

ΕΡΕΥΝΑ 3:

**ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΝΑ
ΔΙΔΑΣΚΟΥΜΕ &
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΩΣ
ΔΕΥΤΕΡΗ/ΞΕΝΗ
ΓΛΩΣΣΑ: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ,
ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΚΑΙ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΕΞΕΛΙΞΗ**

ΣΤΟΧΟΣ του προγράμματος

Να μελετήσει τον τρόπο **εκμάθησης** και **διδασκαλίας** της ελληνικής γλώσσας **σε διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης (Δεύτερο και Ξένο)** και να εντοπίσει **καλές πρακτικές** διδασκαλίας που θα μπορούσαν να διευκολύνουν τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε καθένα από αυτά τα περιβάλλοντα.

Έρευνα 1

**Αλληλεπίδραση τάξης σε διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης
(τεχνικές διδασκαλίας)**

Έρευνα 3

Διδάσκοντας και μαθαίνοντας να διδάσκουμε τα ελληνικά ως Γ2: Εκπαίδευση εκπαιδευτικών, αναστοχασμός και επαγγελματική εξέλιξη

Θεωρητικό πλαίσιο

ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΩΣ ΧΩΡΟΣ

ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
(*SELF-EVALUATION*)

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ
(*SELF-REFLECTION*)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΕΞΕΛΙΞΗΣ
(*PROFESSIONAL
DEVELOPMENT*)

Richards & Farrell, 2005

Γεφυρώνοντας το χάσμα ανάμεσα σε διδασκαλία και έρευνα

Η σημασία της παρατήρησης τάξης

(Lasagabaster & Sierra, 2004)

Έρευνα δράσης (*Action Research*) (Carr & Kemmis, 1996)

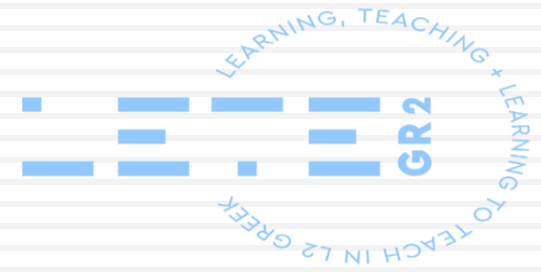
Αναστοχαστική διδασκαλία (*Reflective Teaching*) (Richards & Lockhart, 1996)

Επαγγελματική Ενδυνάμωση του Εκπαιδευτικού
(*Teacher Professional Empowerment*)

(Short, 1992)

Τα ελληνικά ως Γ2

- Περιορισμένη συστηματική μελέτη **με επίκεντρο τον διδάσκοντα**
- Αυξανόμενο ενδιαφέρον για εξειδικευμένους διδάσκοντες της Ελληνικής ως Γ2
- Συστηματοποίηση της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης καθηγητών της Ελληνικής ως Γ2 (Πρόγραμμα Διαδρομές-ΚΕΓ, Μεταπτυχιακά Προγράμματα, κλπ.)
- **Βιβλιοθήκη πραγματικών διδασκαλιών**
- **Παραδείγματα από τη διδασκαλία στην Ελλάδα & στο εξωτερικό**

Μεθοδολογία LETEGR2

ΕΡΕΥΝΕΣ 1 & 3

Συμμετέχοντες

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΩΣ Γ2

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΙ
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΩΣ Γ2

N=15

Φοιτητές του Μεταπτυχιακού
προγράμματος
«Διδασκαλίας της Ελληνικής
ως Δεύτερης/Ξένης
Γλώσσας» - (Αθήνα)
N= 15

Καθηγητές σε πρακτική
(Student-teachers)
-Erasmus Placement
(Ισπανία)
N=10

Συλλογή δεδομένων στην Ελλάδα⁽¹⁾

ΕΠΙΜΟΡΦΟΥΜΕΝΟΙ
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
(ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΜΣ)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΑΞΗΣ

Μαγνητοσκόπηση
μαθήματος

Αναφορές
φοιτητών
για το τι
έμαθαν

Ημι-δομημένη συνέντευξη
του διδάσκοντος από τους
φοιτητές ΠΜΣ (μελλοντικοί
καθηγητές)

Ανοιχτή συζήτηση των
καθηγητών του ΠΜΣ με
τους φοιτητές- Σχολιασμός
των τεχνικών διδασκαλίας

Συλλογή δεδομένων στην Ελλάδα(2)

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΑΞΗΣ

Βλέπουν το βίντεο του μαθήματός τους

Συμπλήρωση **φόρμας**
αναστοχασμού

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Μαγνητοσκόπηση
μαθήματος

Συλλογή δεδομένων στην Ισπανία

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΑΞΗΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Μαγνητοσκόπηση
μαθήματος

**ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΙ
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ/
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΣΕ
ΠΡΑΚΤΙΚΗ
(STUDENT-
TEACHERS)**

Βλέπουν το βίντεο του
μαθήματός τους

Συμπλήρωση **φόρμας**
αναστοχασμού

(Andria, 2019·
Andria & Iakovou, 2019·
Iakovou, in press)

Ελληνική Κοινότητα Καταλονίας
Escola Oficial d'Idiomes de Barcelona-Drassanes

Ερευνητικά εργαλεία

Πολυμεθοδική προσέγγιση

- **Μαγνητοσκοπήσεις μαθημάτων** (Σώμα δεδομένων/Βιβλιοθήκη παρατήρησης τάξης LETEGR2)
 - **Ερωτηματολόγια**
 - **Φόρμες αναστοχασμού**
 - **Ημιδομημένες συνεντεύξεις και/ή**
 - **Ομάδες εστίασης (Focus groups)**
 - **Αναφορές φοιτητών**

Έρευνα 2

**Γλωσσικά, πραγματολογικά και
κοινωνιοπολιτισμικά οφέλη σε
διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης:
Ο ρόλος των ατομικών διαφορών**

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΕΡΕΥΝΑ 2

Συμμετέχοντες

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΕΛΛΑΔΑ)

- Ενήλικες μαθητές Διδασκαλείου Νέας Ελληνικής ΕΚΠΑ (N=350)
- Διαφορετικά επίπεδα γλωσσομάθειας (A1-Γ2)
- Διαφορετικά προφίλ μαθητών
- Ετήσια μαθήματα
- STUDY ABROAD COURSES (ERASMUS, ΘΥΕΣΠΑ, Εντατικά θερινά μαθήματα)

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΙΣΠΑΝΙΑ)

- Ενήλικες μαθητές ελληνικών σε Φορείς του Εξωτερικού (N=150).
- Διαφορετικά επίπεδα γλωσσομάθειας (A1-Γ2)
- Ετήσια μαθήματα

Ερευνητικά εργαλεία & Αναλύσεις

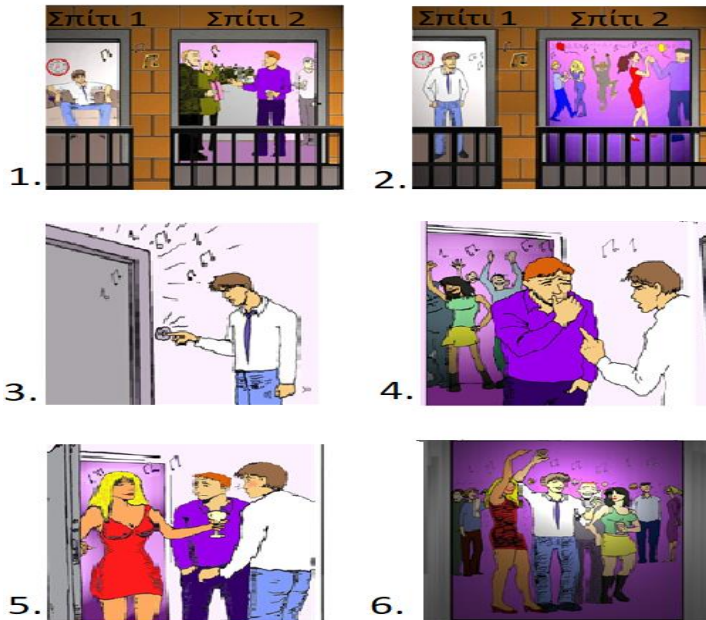
- Δραστηριότητες γραπτού λόγου - (περιγραφή εικόνων & έκθεση)
- Δραστηριότητα παραγωγής προφορικού λόγου
- CAF measures (Complexity-Accuracy-Fluency)
- Δραστηριότητες μελέτης πραγματολογικής ικανότητας και πραγματολογικής επίγνωσης
 - Ερωτηματολόγια (pre/post)
- Προφορικά πρωτόκολλα (*oral protocols*)/
Συνεντεύξεις

- Πολυμεθοδική προσέγγιση
 - pre/post-design

Εργαλεία (1)

1. Δραστηριότητες Γραπτής Παραγωγής

1) Περιγραφή Εικόνας:

2) Γραπτή έκθεση:

Θέμα:
Μαθήματα Ελληνικών στην
Ελλάδα. Μαθήματα
Ελληνικών στη χώρα σου.

Σε 30 λεπτά γράφεις τι νομίζεις γι' αυτό το θέμα. Γράφεις όσες πιο πολλές λέξεις μπορείς.

Μαθήματα ελληνικών στην Ελλάδα. Μαθήματα ελληνικών στη χώρα σου. Πες τη γνώμη σου.

Μένω, στη Ρωσία στη Μόσχα.
Σπουδάζω στο κρατικό πανεπιστήμιο
"Λεμονόσοφ" της Μόσχας εκεί αρχικά
να μαθαίνω ελληνικά. Η Ελληνική
γλώσσα είναι μια λατρία, τις αρχαιότερες
γλώσσες του κόσμου. Έχουμε τέσσερα
μάθημα στην εβδομάδα. Αγαπώ πολύ
τα κιά, Ελληνικά στη Ρωσία. Η
Ελληνική γλώσσα με βοηθάει πολύ να
μαθαίνω άλλες γλώσσες!

Εργαλεία ⁽²⁾ Παραγωγή προφορικού λόγου

“Dog story”

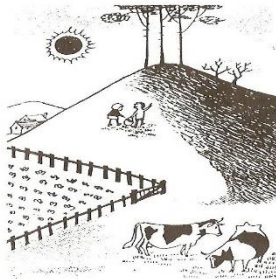
1

2

3

4

5

6

Ανάλυση CAF (Πολυπλοκότητα, Ακρίβεια, Ευχέρεια)

Εργαλεία ⁽³⁾: Μελέτη πραγματολογικής ικανότητας

Παιχνίδια ρόλων

9 περιπτώσεις επικοινωνίας
7 περιστάσεις-στόχοι (*target items*)
3 παραπλανητές (*distractors*)

2 εκδοχές κάθε περίπτωσης
επικοινωνίας:
Α. αίτημα – ευχαριστία
Β. άρνηση

Εργαλεία (4): Παιχνίδια ρόλων

Φίλος [Α]

Την επόμενη εβδομάδα φεύγεις για ταξίδι, αλλά δεν έχεις βαλίτσα. Τηλεφωνείς σε μια καλή φίλη σου, για να σου δώσει τη δική της.

Διευθυντής [Α]

Είσαι διευθυντής σε μία εταιρία. Μιλάς με μια υπάλληλο. Θέλεις να δουλέψει μια μέρα 4 ώρες πιο πολύ.

Εργαλεία (5)

2. Δοκιμασία πραγματολογικής επίγνωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Διδακταλείο
Νέας Ελληνικής Γλώσσας

Κωδικός μαθητή/ μαθήτριας:
Όνομα: _____

Επίπεδο:
Ημερομηνία: _____

Πού υπάρχει πρόβλημα:

Παρακάτω βλέπετε 20 σύντομους διαλόγους. Κάποιοι από αυτούς είναι **σωστοί** και κάποιοι έχουν **ένα πρόβλημα**. Το πρόβλημα να είναι δύο τύπων:

A. Γραμματικής
ή
B. Επικοινωνίας (είναι σωστό γραμματικά, αλλά προβληματικό για τον σκοπό ή τον ρόλο των ανθρώπων που μιλάνε).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:
A. Η Άννα λέει στον Πάννη να πάνε για καφέ.
Άννα: Πάννη, πάμε για καφέ αύριο;
Πάννης: Ναι, τέλεια! Τι ώρα;
Άννα: Δέκα στο πρωί, νομίζω είναι καλά!
→ **πρόβλημα γραμματικής** (το σωστό είναι 10 το πρωί)

B. Η Άννα μπαίνει στο λεωφορείο, αλλά δεν έχει εισιτήριο. Ζητάει από μία κυρία.
Άννα: Μήπως έχετε ένα εισιτήριο;
Κυρία: Ναι. Ορίστε.
Άννα: Α ευχαρία.
→ **πρόβλημα επικοινωνίας** (το σωστό ήταν να πει «ευχαριστώ»)

! Σε όλους τους διαλόγους το πρόβλημα, αν υπάρχει, είναι στον **τελευταίο που μιλάει**.

ΟΔΗΓΙΕΣ: Εσείς διαβάζετε τους διαλόγους και προσέχετε τον τελευταίο που μιλάει!

- γράφετε αν αυτό που λέει είναι **σωστό (Σ)**, αν έχει πρόβλημα **Γραμματικής (Γ)** ή αν έχει πρόβλημα **Επικοινωνίας (Ε)**
- υπογραμμίζετε** το πρόβλημα (αν υπάρχει)
- βάζετε έναν βαθμό από το 1 ως το 6 (1: όχι σοβαρό – 6: πολύ σοβαρό)

Έχετε 30 λεπτά για να δάτε όλους τους διαλόγους!

LEARNING, TEACHING AND LEARNING TO TEACH IN GREEK AS A SECOND-FOREIGN LANGUAGE
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΓΛΩΣΣΩΝ
ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Διδακταλείο
Νέας Ελληνικής Γλώσσας

1. Η Άννα και η Κατερίνα είναι πολύ καλές φίλες. Η Κατερίνα αλλάζει σπίτι και ζητάει τη βοήθεια της Άννας.
Κατερίνα: Λοιπόν, θα έρθεις το βράδυ να με βοηθήσεις να βάλουμε τα βιβλία στα κουτιά;
Δεν μπορώ σήμερα, κάποια άλλη φορά.

πρόβλημα	βαθμός

2. Ο Πάννης πηγαίνει στην καφετέρια του Πανεπιστημίου να πάρει κάτι για φαγητό.
Πάννης: Ένα τσάι παρακαλώ.
Υπάλληλος: Με ζαμπόν;
Πάννης: **Με χωρίς.**

πρόβλημα	βαθμός

3. Ο Πάννης περιμένει την Άννα που έχει αργήσει μισή ώρα στο ραντεβού τους. Η Άννα φτάνει τρέχοντας.
Πάννης: Όλα καλά, παιδάκι μου; Σε περιμένω τόση ώρα!
Άννα: **Χίλια συγγνώμη που άργησα, αλλά βρήκα με τη φίλη μου, τη Μαρία, και γι' αυτό άργησα.**

πρόβλημα	βαθμός

4. Η Άννα πηγαίνει στο γραφείο ενός καθηγητή πρώτη φορά, για να του ζητήσει ένα βιβλίο.
Καθηγητής: Καλημέρα. Πώς μπορώ να σας βοηθήσω;
Άννα: **Καλημέρα σας! Μου κάνετε μια χάρη; Θα μπορούσατε να μου δώσετε την Ιστορία της Μουσικής;**

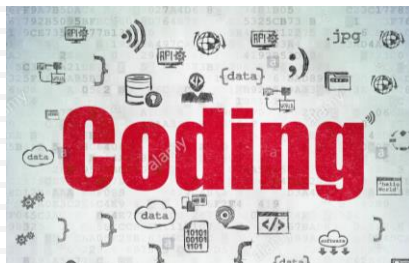
πρόβλημα	βαθμός

5. Το κομπιούτερ της Άννας δεν δουλεύει και ζητάει από τον Πάννη να την βοηθήσει.
Άννα: Μήπως μπορείτε να έρθεις το βράδυ να δεις το κομπιούτερ μου; Νομίζω ότι έχει πρόβλημα.
Πάννης: **Όχι, μωρέ, το βράδυ πρέπει να συναντήσω τη Μαρία. Να έρθω αύριο.**

πρόβλημα	βαθμός

LEARNING, TEACHING AND LEARNING TO TEACH IN GREEK AS A SECOND-FOREIGN LANGUAGE
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΓΛΩΣΣΩΝ
ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΟ

Πρώτα αποτελέσματα

Πρώτα αποτελέσματα
LETEGR2
(υπό έκδοση)

Andria, M. (Ed.) (in press) LETEGR2: A first approach towards Learning, Teaching and Learning to teach in L2 Greek.

Περιβάλλον μάθησης

Τεχνικές διδασκαλίας:

Ανδριά, Μ. & Ιακώβου, Μ. (2019). Δεύτερη ή ξένη; Επαναπροσδιορίζοντας τους όρους στη διδασκαλία της Ελληνικής σε διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης. Paper presented at the International Conference on Greek Linguistics (ICGL14), University of Patras, Patras, Greece.

➤ Χρήση ενδιάμεσης γλώσσας

Παρατήρηση τάξης:

Ιακωνου, Μ. (in press). Classroom observation in second language classrooms: Bridging the gap between theory and practice for pre-service and service teachers of Greek as an L2 .

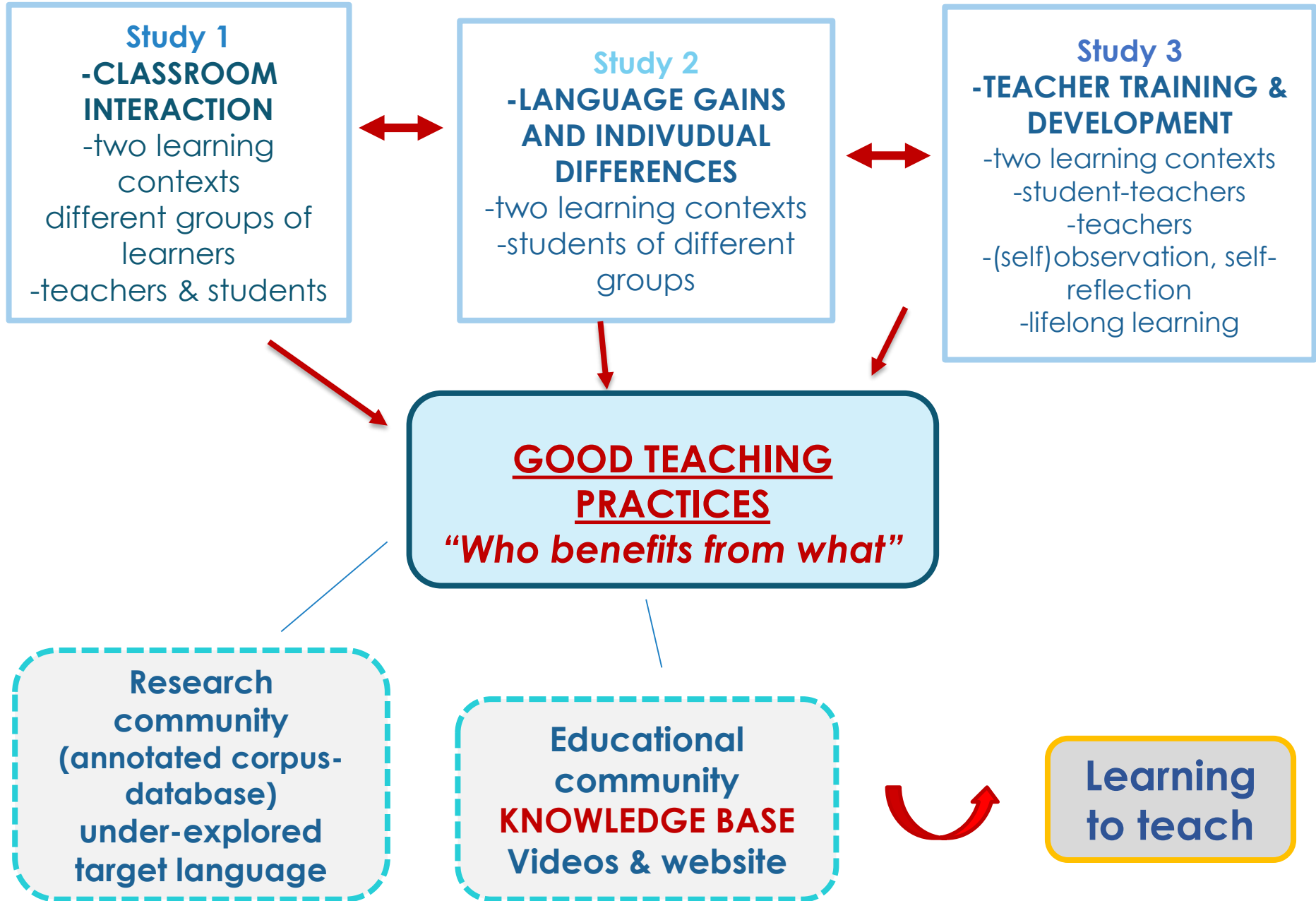
Andria, Μ. (2019).
Andria, Μ. (2019). Learning to teach and teaching Greek as a Second/Foreign Language: A preliminary approach on teachers' and student-teachers' perceptions.

Κίνητρα:

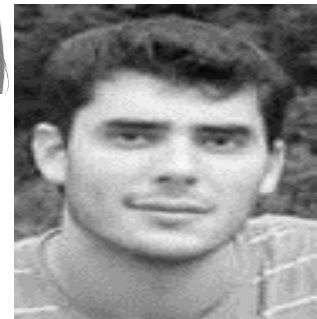
Rodríguez-Lifante, Α. & Andria, Μ. (in press).
Mi futuro, mi pasión favorita o un camino a la cultura antigua... El significado de las motivaciones en aprendientes de griego moderno como segunda lengua.

Συνεισφορά: Εφαρμογές & προεκτάσεις

Ερευνητική ομάδα LETEGR2

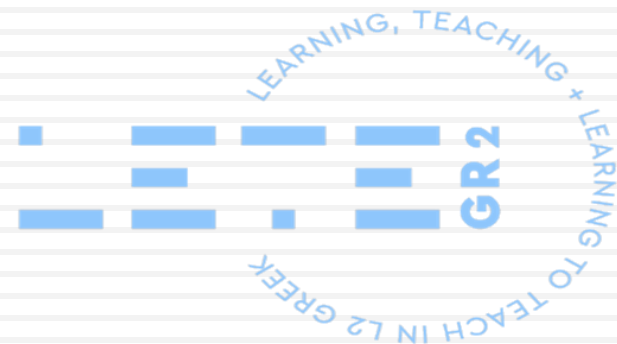

Ευχαριστώ!

Μαρία Ανδριά

mandria@phil.uoa.gr

letegr2@gmail.com

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΓΓΕΤ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Κωδικός έρευνας: 1656